

1. Documenten

03 Raadsvoorstel sociaal programma statushouders

Pag. 2

03.1 Sociaal programma statushouders Heemstede 2017-2018

Pag. 5

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 2 maart 2017

ONDERWERP

Notitie Sociaal Programma Statushouders Heemstede 2017-2018

SAMENVATTING

Voorgesteld wordt de raad voor te stellen de notitie "Sociaal Programma Statushouders Heemstede 2017 t/m 2018" vast te stellen.

BESLUIT B&W

1. De raad voor te stellen de notitie "Sociaal Programma Statushouders Heemstede 2017 t/m 2018" vast te stellen.
2. De incidentele middelen ad € 345.559 voor de in de periode januari t/m oktober 2016 gehuisveste statushouders, aangevuld met het restant ad € 49.800 van de voor 2016 verstrekte bijdrage voor maatschappelijke begeleiding, in te zetten voor (de dekking van de kosten van) de ondersteuning van statushouders in de periode 2017 t/m 2018 en dit te betrekken bij de Jaarrekening 2016.
3. Dit besluit voor te leggen aan de Commissie Samenleving voor advies aan de raad (A-stuk).

BESLUIT RAAD

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 januari 2017

besluit:

1. De notitie "Sociaal Programma Statushouders Heemstede 2017 t/m 2018" vast te stellen.
2. De incidentele middelen ad € 345.559 voor de in de periode januari t/m oktober 2016 gehuisveste statushouders, aangevuld met het restant ad € 49.800 van de voor 2016 verstrekte bijdrage voor maatschappelijke begeleiding, in te zetten voor (de dekking van de kosten van) de ondersteuning van statushouders in de periode 2017 t/m 2018 en dit te betrekken bij de Jaarrekening 2016.

De raad voornoemd, 2 maart 2017

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 2 maart 2017

INLEIDING

Gemeenten geven al jaren uitvoering aan de (halfjaarlijkse) taakstelling op het vlak van huisvesting en maatschappelijke begeleiding van statushouders. Ook in Heemstede zetten wij ons samen met onder andere de Stichting Vluchtelingenwerk Nederland en het Platform Vluchtelingen Heemstede ervoor in om aan statushouders gelijke kansen te bieden voor participatie en ontwikkeling als aan de overige inwoners van Heemstede.

Per medio 2015 is er - als gevolg van de gestegen asielinstroom - sprake van een verhoogde instroom van statushouders. Dit betekent voor gemeenten dat er op verschillende gebieden een grotere (financiële) inzet dan voorheen wordt gevraagd.

Verhoging reguliere bijdrage maatschappelijke begeleiding

Het rijk heeft voor de extra inzet van gemeenten ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding van statushouders medio 2016 besloten om - met terugwerkende kracht vanaf 2016 en onder voorwaarden - de bijdrage aan gemeenten per inburgeringsplichtige statushouder te verhogen van € 1.000 tot € 2.370.

Voor Heemstede was hierdoor sprake van een beschikbare budget voor maatschappelijke begeleiding in 2016 van € 142.200. Besluitvorming over de inzet van deze middelen heeft plaatsgevonden op 23 augustus 2016 (collegebesluit kenmerk 679945, C-stuk). Hierbij is sprake van een restant ad € 49.800.

Aanvullende incidentele middelen

Daarnaast leidt de verhoogde instroom van statushouders tot een toenemende druk op - en stijgende kosten van - de voorzieningen binnen het Sociaal Domein. Het rijk heeft besloten gemeenten hiervoor in 2016 en 2017 te compenseren met incidentele middelen: € 4.430 per gehuisveste statushouder. De uitbetaling van deze middelen vindt achteraf plaats, op basis van realisatiecijfers, en volgt het ritme van de gemeentefondscirculaires.

Op dit moment heeft het rijk voor de periode januari 2016 t/m oktober 2016 een bedrag toegekend van € 345.559, gebaseerd op het aantal van 78 gehuisveste statushouders. De inzet van deze middelen mag - gelet op het feit dat gemeenten met name de jaren ná de invulling van de (huisvesting)taakstelling geconfronteerd worden met de financiële gevolgen op het vlak van het sociale domein én gezien het late moment van verstrekking - in de jaren 2017 en 2018 plaatsvinden.

MOTIVERING

In de bijgevoegde notitie zijn voorstellen opgenomen voor de inzet in de periode 2017 t/m 2018 van de tot nu toe verstrekte aanvullende incidentele middelen (€ 345.559) én het restant van de middelen 2016 voor maatschappelijke begeleiding (€ 49.800). In totaal is hiermee sprake van een bedrag van € 395.359 (zijnde per jaar € 197.679).

De voorstellen in de notitie zijn met name gericht op de dekking van die algemene voorzieningen waarvan het budget door de (extra) ondersteuning aan statushouders wordt geboden onder druk is gekomen of gaat komen. Daarnaast betreft het voorstellen die zijn gericht op aanvullende ondersteuning op de vlakken waar qua ondersteuning een hiaat, c.q. knelpunt, is geconstateerd.

Met de voorstellen wordt beoogd door de combinatie van het huidige beleid gericht op alle Heemstedse inwoners én de in deze notitie opgenomen specifieke aanvullende inzet, aan statushouders dezelfde kansen voor participatie en ontwikkeling te bieden als aan de overige inwoners van Heemstede wordt geboden.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 2 maart 2017

FINANCIËN

In de voorliggende notitie wordt uitsluitend uitgegaan van de tot nu toe daadwerkelijk verstrekte aanvullende middelen (ad € 345.559) en van het restant van de middelen voor de maatschappelijke begeleiding 2016 (zijnde € 49.800).

In de notitie wordt voorgesteld om de betreffende middelen in te zetten in de periode 2017 t/m 2018 en dit te betrekken bij de Jaarrekening 2016.

Voor de incidentele middelen die in dit kader later via de gemeentefondscirculaires zullen worden overgemaakt, wordt te zijner tijd een nader voorstel voorgelegd.

Voor de volledigheid wordt het volgende opgemerkt. De aanvullende incidentele middelen die voor de periode november 2016 t/m december 2016 in dit kader verwacht kunnen worden, bedragen € 22.150 (gebaseerd op 5 in de betreffende maanden gehuisveste statushouders x € 4.430). Bij het voldoen aan de taakstelling voor het eerste halfjaar van 2017 is naar verwachting sprake van een incidentele bijdrage van € 26.580 (gebaseerd op 6 statushouders x € 4.430). De taakstelling voor het tweede halfjaar 2017 - en daarmee de mogelijke aanvullende incidentele bijdrage - is op dit moment nog niet bekend.

JURIDISCH KADER

- Wet Inburgering
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Jeugdwet
- Participatiewet

PLANNING/UITVOERING

De voorstellen in de notitie zijn gericht op tijdelijke inzet in de periode 2017 t/m 2018.

Voor zover de voorstellen nadere afspraken behoeven met externe partijen, zullen deze - bij positieve besluitvorming i.c. - zo spoedig mogelijk na de raadsvergadering worden gemaakt.

BIJLAGEN

- Notitie "Sociaal Programma Statushouders Heemstede 2017 t/m 2018"

NOTITIE "SOCIAAL PROGRAMMA STATUSHOUDERS HEEMSTEDEN 2017 t/m 2018".

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De (halfjaarlijkse) taakstelling voor gemeenten om statushouders te huisvesten en maatschappelijk te begeleiden bestaat al vele jaren en wordt relatief geruisloos uitgevoerd. Ook in Heemstede. Sinds medio 2015 is echter sprake van een gestegen asielinstroom en - als gevolg daarvan - van een verhoogde instroom bij van statushouders. Dit betekent voor gemeenten dat er op verschillende gebieden een grotere inzet dan voorheen wordt gevraagd. En dat er meer kosten worden gemaakt. Via verschillende regelingen worden gemeenten in dit kader door het rijk ondersteund.

Definitie statushouders

Statushouders, ook wel vergunninghouders genoemd, zijn formeel erkende vluchtelingen met een (tijdelijke) verblijfsvergunning.

1.2 Reguliere rijksmiddelen

Het rijk verstrekt gemeenten - naast regelingen voor de dekking van de kosten van huisvesting en bijstand - een structurele bijdrage voor de maatschappelijke begeleiding. Gemeenten ontvingen voor deze begeleiding tot en met 2015 € 1.000 per instromende inburgeringsplichtige statushouder. Het rijk heeft naar aanleiding van de verhoogde instroom van statushouders besloten dit bedrag (met terugwerkende kracht en onder voorwaarden) per 2016 structureel te verhogen tot € 2.370 per inburgeringsplichtige statushouder. Als gevolg hiervan is voor 2016 voor Heemstede sprake van een bedrag van **€ 142.200** voor maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige statushouders. Op 23 augustus 2016¹ heeft besluitvorming plaatsgevonden over de inzet van deze middelen (zie hiervoor de Bijlage). Hierbij is sprake van een restant ad **€ 49.800**.

Maatschappelijke begeleiding

Deze begeleiding bestaat onder andere uit het bieden van ondersteuning aan statushouders bij praktische regelzaken, het bieden van hulp bij de start van de inburgering en het stimuleren van participatie en integratie.

1.3 Incidentele rijksmiddelen

Daarnaast leidt de verhoogde instroom van statushouders tot een toenemende druk op - en stijgende kosten van - de voorzieningen binnen het Sociaal Domein. Het rijk heeft besloten gemeenten hiervoor in 2016 en 2017 te compenseren met incidentele middelen: € 4.430 per gehuisveste statushouder. De uitbetaling van deze middelen vindt achteraf plaats, op basis van realisatiecijfers, en volgt het ritme van de gemeentefondscirculaires.

Op dit moment hebben wij de middelen ontvangen voor de periode januari 2016 t/m oktober 2016, zijnde **€ 345.559**. Dit bedrag is gebaseerd op het aantal van 78 gehuisveste statushouders. De inzet van deze middelen mag - gelet op het feit dat gemeenten met name de jaren ná de invulling van de (huisvesting)taakstelling geconfronteerd worden met de financiële gevolgen op het vlak van het sociale domein én gezien het late moment van verstrekking - plaatsvinden in 2017 en 2018.

1.4 Financieel kader notitie

In deze notitie doen we voorstellen voor de inzet van de tot nu toe ontvangen incidentele middelen ad € 345.559. We stellen in de notitie tevens voor aan dit bedrag het restant van de reguliere middelen voor de maatschappelijke begeleiding in 2016 ad € 49.800 toe te voegen. In genoemd besluit van 23 augustus jl. is deze mogelijkheid, anticiperend, reeds genoemd. In totaliteit is in dat geval sprake van een bedrag van **€ 395.359**. Verder stellen we voor om dit bedrag in te zetten in de jaren 2017 en 2018.

Verwachte incidentele middelen

Zoals opgemerkt beperken we ons tot de inzet van de middelen die daadwerkelijk zijn verstrekt. Voor de incidentele middelen die in dit kader later via de gemeentefondscirculaires aan ons zullen worden overgemaakt, doen wij te zijner tijd een nader voorstel/nadere voorstellen.

¹Collegebesluit 23 augustus 2016: kenmerk 679945; C-stuk

Voor de volledigheid merken we hierbij het volgende op. De incidentele middelen die we voor de periode november 2016 t/m december 2016 in dit kader verwachten, bedragen € 22.150 (gebaseerd op 5 in de betreffende maanden gehuisveste statushouders x € 4.430).

Bij het voldoen aan onze taakstelling voor het eerste halfjaar van 2017 is naar verwachting sprake van een incidentele bijdrage van € 26.580 (gebaseerd op 6 statushouders x € 4.430). De taakstelling voor het tweede halfjaar 2017 is op dit moment nog niet bekend.

1.5 Wettelijk kader

De uitvoering van de onderhavige taken vindt plaats op basis van de Wet Inburgering. Hiernaast is er voor wat betreft de voorstellen in deze notitie sprake van aansluiting bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet.

1.6 Beleidsmatig kader

Het beleidsmatig kader wordt gevormd door het Beleidsplan Sociaal Domein 2015 t/m 2018, vastgesteld in oktober 2014. Op grond van dit plan streven we ernaar dat alle Heemstedse inwoners kunnen meedoen en participeren in onze gemeenschap. Burgers dienen hierbij zoveel mogelijk, naast hun sociale netwerk, ondersteund te worden vanuit de vrij toegankelijke algemene voorzieningen. Als extra ondersteuning noodzakelijk is, kan door ons op cliëntniveau individuele ondersteuning worden verstrekt. Het bovenstaande geldt óók voor nieuwe inwoners, zoals statushouders. En uiteraard dragen we er daarbij zorg voor dat we inwoners voor wie het kunnen participeren en meedoen geen vanzelfsprekendheid is optimaal ondersteunen. We doen dit via maatwerk.

1.7 Beoogd resultaat

Het door ons beoogde resultaat is dat door de combinatie van het huidige beleid gericht op alle Heemstedse inwoners én de in deze notitie opgenomen aanvullende inzet, aan statushouders gelijke kansen voor participatie en ontwikkeling worden geboden als aan de overige inwoners van Heemstede.

1.8 Opbouw notitie

Deze notitie is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 geven we nadere informatie over de doelgroep, zoals aantallen, samenstelling van gezinnen en herkomst.

In hoofdstuk 3 doen we voorstellen voor de inzet in de periode 2017 t/m 2018. We baseren ons op de geconstateerde benodigde extra inzet van algemene en individuele voorzieningen. Deze constatering is afkomstig van het Loket Heemstede, het CJG Heemstede, de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken, de Afdeling Welzijnzaken en van gesubsidieerde en gecontracteerde partijen (op het vlak van het sociaal domein). We sluiten af met een samenvatting - inclusief een financieel overzicht - van onze voorstellen.

1.9 Uitvoeringsperiode

De voorliggende voorstellen zijn gericht op aanvullende inzet gedurende de jaren 2017 en 2018. Het betreft hiermee nadrukkelijk tijdelijke inzet.

1.10 Het proces

Deze notitie zal na besluitvorming door het college (24 januari 2017) in februari 2017 aan de raad ter besluitvorming worden aangeboden.

2. NADERE INFORMATIE STATUSHOUDERS IN HEEMSTEDEN

2.1 Taakstelling gemeente Heemstede

Wanneer asielzoekers een verblijfsvergunning hebben ontvangen, stromen zij uit naar gemeenten. Om dit mogelijk te maken, bepaalt het rijk elk half jaar het aantal vergunninghouders, oftewel statushouders, dat gemeenten moeten huisvesten: de taakstelling. Binnen deze taakstelling koppelt het COA (Centrale Opvang Asielzoekers) een statushouder aan een gemeente waar voor hem/haar de beste kansen liggen voor integratie en participatie. Gemeenten dienen naast de huisvesting in dit kader zorg te dragen voor maatschappelijke begeleiding en - per 2016 - voor een traject dat erop gericht is dat betrokkenen een zogenoemde participatieverklaring ondertekenen (als onderdeel van het inburgeringsexamen). Deze verklaring is gericht op het onderschrijven van rechten, plichten en fundamentele waarden van de Nederlandse samenleving.

In het volgende schema treft u een overzicht aan van de halfjaarlijkse taakstelling voor de gemeente Heemstede in de periode 2016 t/m juni 2017.

Taakstelling Heemstede				
	Taakstelling 1 e halfjaar	Taakstelling 2 ^e halfjaar	Totale taakstelling	Gerealiseerd
2016	32	36	68	83
2017	21	Nog niet bekend		

Doordat we in 2016 feitelijk meer gerealiseerd hebben (15 gehuisveste statushouders) dan de betreffende taakstelling, lopen we als het ware "voor" - in de vorm van 15 gehuisveste statushouders boven de taakstelling i.c. - op de taakstelling voor het eerste halfjaar van 2017. Dit impliceert dat er voor het eerste halfjaar van 2017 nog sprake is van een te realiseren taakstelling van 6 statushouders. De taakstelling voor het tweede halfjaar van 2017 is op dit moment nog niet bekend.

2.2 Herkomst en aantallen statushouders

In het onderstaande bieden we informatie over de aantallen, de gezinssamenstelling en de herkomst van de in 2016 in Heemstede gevestigde statushouders. Ter informatie hebben we tevens de vergelijkbare gegevens van 2015 toegevoegd.

Herkomst Statushouders Heemstede 2016			
	Volwassenen	Kinderen	Totaal
Eritrea	13	13	26
Syrië	33	18	51
Armenië	1	-	1
Pakistan	2	3	5
Totaal	49	34	83

Herkomst Statushouders Heemstede 2015			
	Volwassenen	Kinderen	Totaal
Eritrea	3	-	3
Syrië	21	18	39
Iran	3	-	3
Irak	1	-	1
Jamaica	1	1	2
Totaal	29	19	48

2.3 Ondersteuning van statushouders

De ondersteuning van statushouders is geen nieuwe taak voor gemeenten. Ook in Heemstede wordt dit al jaren uitgevoerd: we dragen zorg voor huisvesting en bieden maatschappelijke begeleiding. Voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding hebben we afspraken gemaakt met de Stichting Vluchtelingenwerk Nederland.

In ons eerder genoemde collegebesluit d.d. 23 augustus 2016 hebben we met de stichting nadere afspraken gemaakt over de inzet vanuit de Stichting Vluchtelingenwerk in de periode 2016 t/m 2017.

Hiernaast biedt het Platform Vluchtelingen Heemstede - bestaande uit betrokken Heemstedse inwoners - met vrijwillige inzet activiteiten die erop gericht zijn te bevorderen dat Heemstedse statushouders integreren in de samenleving. Bij het eerder genoemde collegebesluit van 23 augustus 2016 hebben wij besloten om voor de activiteiten die het platform uitvoert een bedrag van € 5.000 beschikbaar te stellen.

Daarnaast maken statushouders natuurlijk ook gebruik van alle voorzieningen die voor de overige Heemstedenaars aanwezig zijn, ook de door ons gefinancierde. Op deze wijze dragen we er zorg voor dat zij zo snel mogelijk participeren in onze gemeenschap. Zoals voor al onze inwoners geldt, gaan we daarbij waar mogelijk uit van de eigen kracht van de doelgroep en van de inzet van het eigen netwerk.

Dit laat onverlet dat er specifieke en/of specialistische aanvullende ondersteuning voor statushouders nodig kan zijn. Hierbij gaan we uit van maatwerk. Immers, de specifieke achtergrond en gezinssituatie van de statushouders is divers. En hierdoor verschilt de individuele ondersteuningsbehoefte. Zo is de herkomst en culturele achtergrond verschillend en verschilt het of een statushouder wel of niet uit een situatie komt die traumatisch is geweest. Ook de gevolgde opleiding, de gezondheidssituatie en de gezinssituatie (alleenstaand of met een gezin) verschilt per statushouder. Hetzelfde geldt voor de mogelijke taalachterstand. Daarnaast is de levensfase van belang: de ondersteuning van kinderen kent immers een andere vorm dan die van volwassenen. In het volgende hoofdstuk doen we met name voorstellen voor de dekking van die algemene voorzieningen waarvan het budget door de (extra) ondersteuning die we aan statushouders bieden onder druk is gekomen. Verder treft u enkele voorstellen aan, gericht op aanvullende ondersteuning op de vlakken waar we een hiaat, c.q. knelpunt hebben geconstateerd.

3. VOORSTELLEN VOOR DE INZET VAN HET BESCHIKBARE BUDGET

Het (niet-geoormerkte) budget ad € 345.559 dat het rijk aan de gemeente Heemstede heeft verstrekt voor de in de periode januari t/m oktober 2016 gehuisveste statushouders, aangevuld met het restant van de structurele middelen voor het begeleiden van statushouders in 2016 ad € 49.800, stelt ons in staat de extra kosten die gemaakt worden voor de ondersteuning van de statushouders in de periode 2017 t/m 2018 te kunnen dekken. Daarnaast geeft het ons de kans om - aan de hand van geconstateerde aandachtspunten - op onderdelen ons voorzieningenaanbod voor de ondersteuning van deze doelgroep uit te breiden. Om dit vorm te kunnen geven - en de participatie en integratie van statushouders te bevorderen - stellen we voor genoemde middelen volledig in te zetten.

Voorstel

We stellen voor de door het rijk verstrekte incidentele middelen ad € **345.559** voor de in de periode januari t/m oktober 2016 gehuisveste statushouders in te zetten voor (de dekking van de kosten van) de ondersteuning van statushouders in de jaren 2017 en 2018 en dit te betrekken bij de Jaarrekening 2016. We stellen tevens voor hieraan het restant (€ **49.800**) van de voor 2016 verstrekte reguliere rijksbijdrage voor maatschappelijke begeleiding toe te voegen en ook dit te betrekken bij de Jaarrekening 2016. Dit betekent dat in totaliteit sprake is van een beschikbaar bedrag van € **395.359**, zijnde een budget van € **197.679** voor zowel 2017 als 2018.

Dekking	Budget 2017	Budget 2018
Incidentele bijdrage (periode januari t/m oktober 2016) voor 78 gehuisveste statushouders	172.779	172.779
Restant € 49.800 reguliere bijdrage 2016 maatschappelijke begeleiding (collegebesluit 23-8-2016, kenmerk 679945)	24.900	24.900
Beschikbaar budget (afgerond)	197.679	197.679

De voorstellen voor de verdeling van de beschikbare middelen treft u in het volgende aan. Daarop vooruitlopend kan al worden aangegeven dat we daarbij met name inzetten op de ontwikkeling van de taalvaardigheid van betrokkenen én op de onderwijsloopbaan van kinderen. Omdat we van mening zijn dat beheersing van de Nederlandse taal en het volgen van onderwijs belangrijke voorwaarden zijn voor de integratie van mensen. Daarnaast zetten we in op de preventieve inzet om zorgvragen snel te kunnen signaleren en ondersteuning zo snel mogelijk te kunnen aanbieden.

3.1 Voorstellen inzet 2017 en 2018

Ons beleid is nadrukkelijk gericht op alle Heemstedse inwoners, inclusief statushouders. Dit laat onverlet dat deze laatste groep op onderdelen extra ondersteuning nodig heeft om hetzelfde vertrekpunt te hebben als overige Heemstedse inwoners. Om dat te kunnen realiseren stellen we het volgende voor:

A. Inzet tolken

Gelet op het land van herkomst van de statushouders - én de geconstateerde taalachterstand - is het van belang dat we zo nodig tolken kunnen inschakelen. Op deze wijze kunnen we op heldere wijze de statushouders die nadere ondersteuning behoeven het maatwerk bieden dat het uitgangspunt is voor de uitvoering van onze taken op het vlak van het Sociaal Domein. Tevens kunnen we op deze wijze de eventuele verplichtingen die aan ondersteuning verbonden zijn op duidelijke wijze communiceren. De inzet van tolken speelt met name bij de toegang van de gemeentelijke ondersteuning (IASZ, Loket Heemstede en het CJG Heemstede). We stellen voor hier in zowel 2017 als in 2018 een bedrag van € **5.000** voor beschikbaar te stellen, uitgaanden van circa 100 uur inzet per jaar.

B. Voorlichtingsavonden

Teneinde deze nieuwe inwoners zo snel mogelijk te laten participeren in de gemeente Heemstede stellen we voor per kwartaal specifieke thema-avonden te organiseren vanuit het Loket Heemstede, het CJG Heemstede

en de IASZ. Onderwerpen die hierbij aan de orde kunnen komen zijn onder andere onderwijs, opvoeding, werk en zorg. We stellen voor hier in zowel 2017 als in 2018 **€ 2.500** voor beschikbaar te stellen.

C. Versterking van het Loket Heemstede en het CJG Heemstede

Het Loket Heemstede en het CJG Heemstede zullen zo snel mogelijk worden betrokken bij de gesprekken die de IASZ voert met statushouders. Op deze wijze streven we ernaar om in voorkomende gevallen zo snel mogelijk de juiste ondersteuning in te zetten. Naast het leveren van deze preventieve inzet, bieden we vanuit het Loket Heemstede en het CJG Heemstede ook meer inzet vereist is bij daadwerkelijke ondersteuning van statushouders. Die ondersteuning bieden we in de vorm van informatie, voorlichting en advies, ondersteuning, lotgenotencontact, educatie en respijtzorg. We stellen voor hiervoor in zowel 2017 als 2018 een bedrag van **€ 20.000** beschikbaar te stellen, gericht op een extra inzet van circa 300 uur voor de ondersteuning van statushouders.

D. Aanvullende logopedische ondersteuning

We hebben vanuit het CJG Heemstede geconstateerd dat de behoefte aan logopedische ondersteuning is gestegen door de problematiek op dit vlak bij jonge kinderen van statushouders en als gevolg van meertaligheid. In dit kader stellen we voor de preventieve logopedische ondersteuning voor jonge kinderen, die als voorziening wordt ingezet vanuit het CJG Heemstede, voor 2017 en 2018 uit te breiden en hiervoor een bedrag op jaarbasis van **€ 7.500** beschikbaar te stellen. Dit betreft een aanvullende inzet van ruim 100 uur per uur.

E. Extra inzet Jeugdgezondheidszorg

In aanvulling op de reguliere inzet van de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar, stellen we voor zowel in 2017 als in 2018 een bedrag van **€ 7.500** beschikbaar te stellen in voorkomende gevallen - en na advies van het CJG - vereiste specifieke opvoedondersteuning aan statushouders met jonge kinderen. Deze ondersteuning is ook prenataal mogelijk. Dit betreft een aanvullende inzet van circa 125 uur op jaarbasis

F. Dekking Inzet Peuter+

Peuter+-plaatsen zijn door ons gesubsidieerde plaatsen bij peuterzalen die bedoeld zijn voor peuters met een achterstand of een risico daarop. De criteria die worden gebruikt om te kunnen bepalen of er sprake is van een (risico) op achterstand zijn: het opleidingsniveau van de ouders, in de thuisomgeving wordt geen of onvoldoende Nederlands gesproken, De peuter heeft een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking

Recent hebben we het aantal Peuter+-plaatsen uitgebreid van 12 naar 30. Hierbij zijn we uitgegaan van 30 peuter+ plaatsen. Bij deze voorgestelde stijging hebben we ook overwogen dat ook - en met name - door kinderen van statushouders gebruik zal worden gemaakt van deze plekken. Bij de financiering hiervan hebben we, anticiperend op de nu voorliggende notitie, aangegeven dat de dekking deels kan plaatsvinden via de onderhavige rijksmiddelen. Aansluitend hierop stellen we voor zowel in 2017 als in 2018 een bedrag van **€ 20.000** toe te voegen aan de middelen voor de dekking van de kosten van de uitbreiding van de regeling Peuter+. Dit betreft de bekostiging van plekken voor circa 15 peuters per jaar.

G. Dekking inzet kinderopvang op sociaal medische indicatie (SMI)

Naast de ondersteuning in de vorm van de Peuter+-regeling bieden we in Heemstede ondersteuning via de Kinderopvang op sociaal medische indicatie. Deze ondersteuning is bedoeld ter ondersteuning van ouders die te kampen hebben met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking of een psychisch probleem waardoor zij onvoldoende of niet fulltime voor hun kinderen kunnen zorgen én de ontwikkelingskansen van kinderen hierdoor onder druk staan. Kinderen van 0 t/m 12 jaar kunnen in dat geval met een gemeentelijke vergoeding op de kinderopvang worden geplaatst

Ook bij deze vorm van ondersteuning zien we een stijgende inzet van het gebruik van kinderen van statushouders. Met als gevolg een druk op het beschikbare budget. Gelet hierop stellen we voor zowel in 2017

als in 2018 een bedrag van **€ 20.000** toe te voegen aan het budget ten behoeve van de Kinderopvang op basis van sociaal-medische indicatie.

H. Dekking inzet leerlingenvervoer

Kinderen die naar de Internationale Taalklas gaan maken in voorkomende gevallen gebruik van het leerlingenvervoer. We merken in dit kader op dat we verzoeken in dit kader van statushouders vooralsnog altijd hebben gehonoreerd (gelet op de specifieke situatie van deze kinderen/gezinnen in voorkomende gevallen met inzet van de hardheidsclausule van de Verordening Leerlingenvervoer).

De afgelopen periode is in stijgende mate gebruik gemaakt van deze voorziening. Op dit moment is sprake van 11 kinderen die gebruikmaken van dit vervoer. Vooralsnog kon de bekostiging hiervan - gelet op de geringe aantallen - plaatsvinden binnen het budget voor het leerlingenvervoer. Gelet op de verwachte toename van het gebruik én het feit dat het budget voor het leerlingenvervoer per 2017 waarschijnlijk geen voldoende ruimte meer biedt, stellen we voor zowel in 2017 als in 2018 aanvullend een bedrag van **€ 10.000** (uitgaande van een aanvulling met circa 10 kinderen) ter dekking in te zetten.

I. Dekking inzet onderwijs

Gelet op het belang dat we hechten aan goede ontwikkelingskansen en goed onderwijs voor alle kinderen in Heemstede maken we gebruik van de Internationale Taalklas (ITK). Afspraken hierover zijn gemaakt in het regionale Portefeuillehouderoverleg Onderwijs. De afgelopen periode is in stijgende mate gebruik gemaakt van deze voorziening. Vooralsnog kon de bekostiging hiervan - gelet op de geringe aantallen - plaatsvinden vanuit de resterende ruimte binnen het budget Opvoedingsondersteuning, dat deel uitmaakt van de in de begroting opgenomen post voor het CJG Heemstede. Gelet op de verwachte toename van het gebruik én het feit dat het genoemde budget per 2017 geen ruimte meer biedt, wordt voorgesteld voor zowel 2017 als 2018 hiervoor middelen beschikbaar te stel. We gaan hierbij uit van een bedrag van **€ 30.000** in te zetten (gericht op circa 25-30 kinderen per jaar).

Daarnaast stellen we voor middelen beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van het budget ten behoeve van onderwijsachterstandsleerlingen op de basisscholen. We merken in dit verband op dat Heemstede hiervoor geen rijksmiddelen ontvangt, maar zelf via de Verordening Materiële en Financiële Gelijkstelling aan scholen voor primair onderwijs een bijdrage verstrekt. Vooralsnog zijn de totale kosten hiervoor circa € 3.000 per jaar. We stellen voor aanvullend in zowel 2017 als 2018 een bedrag van **€ 5.000** in te zetten, zodat er totaal € 8.000 per jaar hiervoor kan worden ingezet.

J. Coördinatie van taalcoaches

Gelet op het belang van een zo spoedig mogelijk wegwerken van de taalachterstand van statushouders is de inzet van vrijwillige taalcoaches van grote waarde. Nieuwe inwoners die de taal leren worden gekoppeld aan een (vaak) Nederlandse inwoner van de gemeente, de taalcoach. Samen oefenen ze het Nederlands door veel met elkaar te praten, boodschappen te doen of er samen op uit te gaan. Hiervoor is reeds een bedrag van € 500 beschikbaar gesteld².

Op dit moment gebeurt dit in veel gemeenten op een gecoördineerde wijze, inhoudende dat de vrijwilligers ondersteund en gecoacht worden. In Heemstede is dit laatste op dit moment niet het geval. Daarom stellen we voor de coördinatie van taalcoaches in zowel 2017 als 2018 te laten uitvoeren door de Stichting WIJ Heemstede en hiervoor op jaarbasis een budget beschikbaar te stellen van **€ 15.000**. De keuze voor de Stichting WIJ Heemstede ligt in de rede gelet op het feit dat deze stichting tevens het Steunpunt Vrijwilligers vorm geeft (en hierdoor ook de vrijwilligers i.c. kan werven) én de voorgenomen participatie van de stichting in het multifunctionele pand Julianaplein 1. Dit laatste biedt de expliciete mogelijkheid om de inzet van taalcoaches te combineren met de mogelijkheden die de bibliotheek biedt.

² Collegebesluit d.d. 23 augustus 2016 (zie noot 1)

Voor de volledigheid merken we op dat we deze inzet van de Stichting WIJ Heemstede betrekken bij de aan de stichting te verstrekken budgetsubsidie 2017-2018. Het voorstel hiervoor wordt separaat voorgelegd.

K. Aanvullende inzet maatschappelijk werk

Gebleken is dat in de gemeente gehuisveste statushouders extra ondersteuning nodig hebben bij de verwerking van trauma's als gevolg van het vluchtverleden en/of ervaringen in het land van herkomst. Deze trauma's kunnen de integratie en participatie van statushouders bemoeilijken. We constateren dat de ernst van de problematiek, aanvullend op de maatschappelijke begeleiding, professionele ondersteuning vereist. Deze extra ondersteuning kan geboden worden door de inzet van het maatschappelijk werk van de Stichting WIJ Heemstede in de vorm van intensieve trajecten. We stellen voor hier in zowel 2017 als 2018 een budget beschikbaar voor te stellen van **€ 25.000**. Ook hierbij merken we op dat we deze inzet van de Stichting WIJ Heemstede betrekken bij de aan de stichting te verstrekken budgetsubsidie 2017-2018. Zoals aangegeven wordt het voorstel hiervoor separaat voorgelegd.

L. Aanvullende inzet arbeidsintegratie

Tot slot stellen we voor in zowel 2017 als 2018 een bedrag van **€ 30.000** beschikbaar te stellen om de arbeidsintegratie van statushouders te bevorderen. We willen dit onder andere doen via een goede screening. Om te komen tot arbeidsintegratie van statushouders is het immers van belang dat een goede inschatting wordt gemaakt van het werk- en denkniveau en de veerkracht en arbeidsbelastbaarheid van betrokkenen en dat een goede aansluiting plaatsvindt met werkmogelijkheden in Nederland. Deze screening kan geleverd worden door Startbaan. Daarnaast willen we gebruikmaken van inzet om de persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden, c.q. competenties van statushouders inzichtelijk te maken.

Resumé

In onderstaand schema treft u de in het bovenstaande gedane voorstellen én de hiermee gemoeide kosten samengevat aan.

Voorstellen voorliggende notitie		
	2017	2018
A. Inzet tolken	5.000	5.000
B. Voorlichtingsavonden (per kwartaal)	2.500	2.500
C. Versterking van Loket en CJG Heemstede	20.000	20.000
D. Aanvullende logopedische inzet peuters	7.500	7.500
E. Aanvullende inzet Jeugdgezondheidszorg	7.500	7.500
F. Dekking extra inzet Peuter+-regeling	20.000	20.000
G. Dekking extra inzet Kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie (SMI)	20.000	20.000
H. Dekking extra inzet Leerlingenvervoer	10.000	10.000
I. Dekking inzet onderwijs (schakelklassen, onderwijsachterstandsleerlingen)	35.000	35.000
J. Coördinatie taalcoaches	15.000	15.000
K. Aanvullende inzet maatschappelijk werk	25.000	25.000
L. Aanvullende inzet ten behoeve van arbeidsintegratie	30.000	30.000
Totale kosten	197.500	197.500
Beschikbaar budget	197.679	197.679

Voorstel

We stellen voor in te stemmen met de in deze notitie neergelegde voorstellen en het zowel in 2017 als 2018 beschikbare budget ad € 197.679 in te zetten ter dekking hiervan.

3.3 Aanvullende opmerkingen

3.3.1 Inzet Jeugdhulp

Voor jeugdigen met een verblijfstatus is de gemeente op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk. De in voorkomende gevallen voor deze doelgroep benodigde specifieke ondersteuning - bijvoorbeeld naar aanleiding van (oorlog)trauma's - kan door ons worden verstrekt. We gaan er vanuit dat we de kosten voor jeugdhulp aan deze jeugdigen - vooralsnog - ten laste kunnen brengen van de regulier hiervoor beschikbare budgetten. Deze lijken hier op dit moment voldoende ruimte voor te bieden. Uiteraard is het hierbij van belang te monitoren welke inzet specifiek voor statushouders wordt gedaan én welke kosten hiermee gemoeid zijn. We zullen dit betrekken in onze halfjaarlijks op te stellen Rapportages Sociaal Domein.

3.3.2 Inzet maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Ook met betrekking tot de individuele ondersteuning op grond van de Wmo (de maatwerkvoorzieningen) die we aan statushouders bieden, gaan we er vanuit dat we de kosten hiervan - vooralsnog- ten laste kunnen brengen van de regulier hiervoor beschikbare middelen. Op dit moment zien we ook hier voldoende ruimte. Natuurlijk monitoren we de inzet op dit vlak voor statushouders en betrekken we deze in onze Rapportages Sociaal Domein.

3.3.3 Communicatie

Informatie aan een breed publiek over de participatie en integratie van statushouders kan bijdragen aan bewustwording, (h)erkenning van statushouders en aan het belang van ondersteuning. Daarom zullen we ons niet alleen richten op de individuele statushouder, maar ook een breed publiek nader informeren.

3.3.4 Evaluatie van de inzet

Zoals aangegeven in (paragraaf 1.7 van) het Beleidsplan Sociaal Domein 2015 t/m 2018 wordt het beleid op het gebied van het sociaal domein regelmatig geëvalueerd. De evaluatie van het beleid op het gebied van de participatie en integratie van statushouders zal hierbij worden betrokken.

Hiernaast informeren we op regelmatige basis (maandelijks via memo's) de Commissie Samenleving over de stand van zaken binnen het Sociaal Domein. Ook hierbij zullen we de participatie en integratie van statushouders opnemen.

BIJLAGE VOORSTELLEN INZET BIJDRAGE MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING 2016

In het onderstaande treft u het voorstel voor de financiële inzet in 2016 op het vlak van de maatschappelijke begeleiding aan, zoals opgenomen in het collegebesluit van 23 augustus 2016.

	Inkomsten	Uitgaven
Basisbijdrage: € 1.000 per persoon	60.000	
Verhoging bijdrage per persoon: € 1.370 per persoon	82.200	
Instandhoudingsbijdrage Vluchtelingenwerk		14.900
Vergoeding maatschappelijke begeleiding GVA (Gemeentelijk Versnellingsarrangement)		6.000
Maatschappelijke begeleiding boven de instandhoudingsbijdrage		66.000
Platform Vluchtelingen		5.000
Taalcoaches		500
Totaal	142.200	92.400
Restant		49.800